กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
SCI TECH
โรงเรียนสตรีศึกษา

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานให้ตรงต่อเวลาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14

นางสาวปัฐมาภรณ์ นทีศิริกุล
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานให้ตรงต่อเวลา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569

โดย

นางสาวปัฐมาภรณ์ นทีศิริกุล
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
สำนักงานงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หัวข้อวิจัย การใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย นางสาวปัฐมาภรณ์ นทีศิริกุล

ปีการศึกษา 2/2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการส่งงานไม่ตรงเวลา และฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในตนเองและความกระตือรือร้นสนใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14โรงเรียนสตรีศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการใช้การสุ่มแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยทำข้อตกลงร่วมกันในเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการส่งงาน โดยร่างสัญญาขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรจากความเห็นชอบจากผู้วิจัยกับผู้เรียน และผู้วิจัยกับผู้เรียนร่วมกันระบุตัวเสริมแรง จากนั้นผู้วิจัยและผู้เรียนลงชื่อในใบสัญญา หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามที่สัญญาไว้ คือ ผู้เรียนส่งงานครบและตรงต่อเวลา ผู้วิจัยก็จะให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ก่อนการใช้สัญญาเงื่อนไขนักเรียนส่งงานตรงต่อเวลา เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60.00 ไม่ตรงเวลาคิด เป็นร้อยละ 40.00 หลังการใช้สัญญาเงื่อนไขนักเรียนส่งงานตรงเวลาเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.04 และนักเรียนส่งงานไม่ตรงเวลาเฉลี่ยเป็นร้อยละ 15.96

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

จากการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษาพบว่า มีนักเรียนหลายคนที่มีคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์บางประการ เช่น ไม่ส่งงาน ส่งงานช้ากว่าที่กำหนด ขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้น ความสนใจต่อการเรียน เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม เป็นต้น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำ การปรับพฤติกรรมแบบการใช้สัญญาเงื่อนไขมาแก้ไขปัญหาการส่งงานไม่ตรงเวลาของนักเรียน เนื่องจากว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นเป็นสถานที่ให้ความรู้และเป็นสถานที่ฝึกพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตามความประสงค์ของสังคม การขาดความรับผิดชอบในการทำงานเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ อันเป็นผลทำให้การสอนไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ การเรียนการสอนยังแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ คะแนนเก็บ และคะแนนสอบปลายภาค (อัตราส่วน 70 : 30) คะแนนเก็บได้จากการมอบหมายงานและสอบรายหน่วย คะแนนการทำบทปฏิบัติการและจากการส่งงานของนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและเป็นตัวประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน หากนักเรียนไม่ได้ทำใบงานหรือการบ้าน นักเรียนจะขาดคะแนนในส่วนนี้และยังทำให้ครูไม่สามารถประเมินความรู้ความเข้าใจในส่วนนั้นได้ดังนั้นการทำสัญญาเงื่อนไขกับผู้เรียนเพื่อที่จะปรับพฤติกรรมการส่งงานไม่ตรงเวลา จะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่ต้องการ โดยผู้วิจัยได้ทำตามข้อตกลงตามสัญญาเงื่อนไข คือการให้การเสริมแรงทางบวก (รางวัล คะแนน คำชม) เมื่อผู้เรียนปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสม และให้การเสริมแรงทางลบ (การลงโทษ) เมื่อผู้เรียนปฏิบัติพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนี้จะส่งเสริมความรับผิดชอบ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและผู้เรียนมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย

การใช้สัญญาเงื่อนไขมีผลต่อความรับผิดชอบในการส่งงานตรงเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษาจำนวน 25 คน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อแก้ไขปัญหาการส่งงานไม่ตรงเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 25 คน
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในตนเองและมีความกระตือรือร้น สนใจต่อการเรียน

ขอบเขตการของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ความน่าสนใจของงาน

2) จำนวนของชิ้นงาน

3) ระยะเวลาของการส่งงาน

4) ความยากง่ายของงาน

ขอบเขตด้านประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ทำการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การใช้สัญญาเงื่อนไข

ตัวแปรตาม คือ ความรับผิดชอบในการส่งงานตรงเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) สัญญาเงื่อนไข หมายถึง การทำสัญญาระหว่างผู้ที่ต้องการจะปรับพฤติกรรม กับผู้รับการปรับพฤติกรรม โดยกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ตัวเสริมแรงและบทลงโทษ

2) ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน และการศึกษาเล่าเรียน

3) งาน หมายถึง แบบฝึกหัด ใบงานหรืองานอื่น ๆ เช่น รายงาน เป็นต้น ที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน

4) ตรงเวลา หมายถึง นักเรียนส่งงานตรงเวลาตามที่ครูผู้สอนกำหนด

5) นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 ประจำปีการศึกษา 2569 โรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 25 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การการใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสาร และวารสารต่าง ๆ ซึ่งนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1) การปรับพฤติกรรม

2) สัญญาเงื่อนไข

3) ความรับผิดชอบ

1. การปรับพฤติกรรม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามของการปรับพฤติกรรม ซึ่งแตกต่างกันไปดังนี้โวป (Wolpe 1969, อ้างถึงใน เย็น ธีรพัฒน์ชัย 2541 : 23) ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรม หมายถึง เป็นการใช้ผลที่ได้จากการทดลองหลักการของการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เหมาะสมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

คาลิช (Kalish 1981 , อ้างอิงใน เย็น ธีรพิพัฒน์ชัย 2541 : 22) ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรม หมายถึง วิธีการที่นำมาใช้ในการลดหรือหยุดยั้งการเกิดพฤติกรรมในแบบต่าง ๆ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530, อ้างถึงใน เย็น ธีรพิพัฒน์ชัย 2541 :22) ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรมว่า

1) การปรับพฤติกรรมเป็นการประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะความรู้ทางจิตวิทยาเชิงวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสร้างสรรค์ให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2) การปรับพฤติกรรมเป็นกลวิธีในการใช้ความรู้และหลักการพฤติกรรมศาสตร์และทางจิตวิทยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการเรียนรู้และการจูงใจมาประยุกต์อย่างมีระบบ อย่างจริงจังในการสร้างสรรค์และการสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3) การปรับพฤติกรรมเป็นกลวิธีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สามารถวัดหรือวิจัยได้

4) การปรับพฤติกรรมเป็นการประยุกต์หลักพฤติกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมของมนุษย์ในสภาพการณ์ต่าง ๆ

จากความหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจำกัดหรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีขั้นตอนตามระบบแบบแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เหมาะสมให้เหมาะสมขึ้น

ขั้นตอนในการปรับพฤติกรรมผดุง อารยะวิญญู (2542 : 50 - 51) ได้กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมนั้นจะต้องกระทำเป็นขั้นตอนตามลำดับ จึงทำให้การปรับพฤติกรรมบังเกิดผลขั้นตอนในการปรับพฤติกรรมควรดำเนินไปเป็นลำดับ ดังนี้

1. เลือกพฤติกรรมที่ต้องการปรับเป็นสิ่งแรกที่จะต้องกระทำ เราจะต้องเลือกพฤติกรรมของเด็กก่อนว่าเราต้องการปรับพฤติกรรมใดของเด็กและต้องการให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นพฤติกรรมอันใด นั่นคือ เรา

ต้องการปรับพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ไปเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์อันใดอันหนึ่ง การกำหนดพฤติกรรมนั้นจะต้องระบุให้ชัดเจนเฉพาะเจาะจงและสังเกตได้ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. กำหนดวิธีการในการสังเกตพฤติกรรม หลังจากเรากำหนดพฤติกรรมของเด็กชัดเจนแล้ว เราจะต้องระบุวิธีสังเกตพฤติกรรมนั้น ๆ ว่าเราจะสังเกตพฤติกรรมนั้น ๆ ได้อย่างไร เมื่อใดเราจึงจะบอกได้ว่าเด็กได้ แสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว

3. เตรียมบันทึกความก้าวหน้าของเด็กพฤติกรรมบางอย่างของเด็กนั้นอาจจะค่อยเปลี่ยนไปทีละน้อย เราจะต้องคอยบันทึกความก้าวหน้าของพฤติกรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

4. เลือกวิธีการที่จะนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม วิธีที่จะนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมจะต้องเหมาะสมกับพฤติกรรมนั้น ๆ จึงจะทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบังเกิดผล วิธีปรับพฤติกรรมมีหลายวิธี เช่น การให้แรงเสริม การงดให้แรงเสริม การลงโทษ ฯลฯ

5. คาดผลและปัญหาที่จะเกิดขึ้นหลังจากเริ่มลงมือปรับพฤติกรรมจะต้องวางแผนล่วงหน้าว่าเมื่อเริ่มใช้วิธีการปรับพฤติกรรมนั้น เด็กจะมีปฏิกิริยาไปในลักษณะใด ถ้าเด็กยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจะปฏิบัติอย่างไร เมื่อใดจะเปลี่ยนเทคนิคในการปรับพฤติกรรม เป็นต้น

6. กำหนดระยะเวลาให้แน่นอน นั่นคือจะต้องกำหนดเวลาว่าจะเริ่มต้นการปรับพฤติกรรมเมื่อใด จะใช้เวลาในการปรับนานเท่าใด และจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. กำหนดรายละเอียดในการปรับพฤติกรรม นั่นคือ กำหนดว่าครูจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างในการปรับพฤติกรรมของเด็ก

8. ลงมือปฏิบัติงาน

9. บันทึกผลการปฏิบัติงาน ครูจะต้องคอยบันทึกตลอดระยะเวลาของการปรับพฤติกรรมว่าเด็กมีพฤติกรรมไปในลักษะใด ถ้าวิธีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมไม่ได้ผล ก็ควรจะใช้วิธีอื่น ๆ แทนหรือ จะใช้หลายวิธีพร้อมกันก็ได้ ทั้งนี้ ย่อมขึ้น อยู่กับดุลพินิจของครู

10. ติดตามผล ขั้นตอนในการปรับพฤติกรรมที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ ไม่รวมไปถึงการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น ประวัติการศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ฯลฯ เพราะวิธีการดังกล่าวจะอยู่ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและการศึกษาสาเหตุเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเงื่อนไข

ความหมายของสัญญาเงื่อนไข

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540 : 155) การทำสัญญาเงื่อนไข หมายถึง การทำสัญญาระหว่างผู้ที่ต้องการจะปรับพฤติกรรมกับผู้รับการปรับพฤติกรรม โดยกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายตัวเสริมแรง และการลงโทษอย่างชัดเจน

พรรณ ช. เจนจติ (2545 : 184) กล่าวว่า การทำสัญญาเงื่อนไข เป็นเทคนิคที่นำมาใช้เพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น โดยมีการให้การเสริมแรงภายหลังที่ได้ทำตามสัญญาที่ตกลงกันไว้ ซึ่งสัญญานี้อาจเป็นคำพูดหรือเขียนไว้อย่างชัดเจน ระหว่างครูกับนักเรียน แม่กับลูก หรือผู้ให้บริการปรึกษากับผู้มารับบริการ โดยที่ฝ่ายผู้เรียนได้ตกลงที่จะแสดงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า การทำสัญญาเงื่อนไขเป็นการทำข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับนักเรียน แม่กับลูก หรือผู้ให้บริการปรึกษากับผู้มารับบริการ เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้นและลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

แก่เด็ก โดยกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายตัวเสริมแรง และการลงโทษอย่างชัดเจน

หลักการใช้เทคนิคการทำสัญญาเงื่อน

เพื่อให้การทำสัญญาเงื่อนบรรลุตามเป้าหมาย ควรดำเนินการตามหลักการต่อไปนี้ (Hallland Hall , 1982 : 5-21)

1) พิจารณาและเลือกพฤติกรรมที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับหลาย ๆ ด้านที่อาจจะส่งผลให้การศึกษาดีขึ้นและอยู่ในสังคมดีขึ้น โดยรวบรวมพฤติกรรมหลาย ๆ พฤติกรรมที่สำคัญจากการสังเกตและการสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2) พิจารณาพฤติกรรมจากข้อ 1 ตามลำดับความสำคัญแล้ว จึงกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายเพียงพฤติกรรมเดียวหรืออาจพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กันหรือลักษณะใกล้เคียงกันพฤติกรรมที่กำหนดจะต้องจัดเจน เช่น พฤติกรรมทิ้งขยะในถังขยะ

3) สำรวจตัวเสริมแรงและกำหนดตัวเสริมแรงตามความต้องการและความเหมาะสม

4) สัญญาที่ทำนั้นต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการเซ็นชื่อยอมรับข้อตกลงของสัญญา เพื่อให้เป็นหลักฐานยืนยัน ไม่ควรทำสัญญาด้วยวาจาเท่านั้น เพราะจะก่อให้เกิดปัญหาภายหลัง

5) ในสัญญาจะต้องระบุถึงพฤติกรรมในทางบวกหรือการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เท่านั้น เพื่อเน้นและย้ำให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ต้องการเกิดขึ้น

6) ในสัญญาจะต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน และระบุอย่างเฉพาะเจาะจงถึงพฤติกรรมและผลที่จะได้รับ ได้แก่

- ระบุว่า ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน
- ระบุถึงตัวเสริมแรง อัตราที่ให้
- ระบุถึงการลงโทษ
- ระบุถึงโบนัสหรือ รางวัลพิเศษที่เด็กจะได้รับเมื่อกระทำพฤติกรรมตามสัญญาอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลานานพอสมควร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาการใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งดำเนินการได้ด้วยความ ประหยัดเวลา ความสะดวก และมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการทดลองดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษาที่กำลังศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 25 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1) การสร้างแบบฟอร์มสัญญาเงื่อนไข

สัญญาเงื่อนไขที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้เพื่อเป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานตรงเวลา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ศึกษารายเอียด หลักการ การสร้างสัญญาเงื่อนไข จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาระยะเวลาในการให้การเสริมแรงแบบสัญญาเงื่อนไข
- ดัดแปลงสัญญาเงื่อนไขให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14

2) แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน
- สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน

3) แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ วิชาชีววิทยา (ว30242) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นเตรียม

1.1) รวบรวมเครื่องมือ ทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

- แบบฟอร์มเงื่อนไขในการเสริมแรง
- แบบบันทึกการส่งงาน
- แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ วิชาชีววิทยา (ว30242) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569

2) ขั้นดำเนินการทดลอง

2.1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการใช้สัญญาเงื่อนไขควบคู่ไปด้วยมีขั้นตอนดังนี้ขั้นตอนที่จะมีการจัดกิจกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำข้อตกลงร่วมกันในเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการส่งงาน โดยร่างสัญญาขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรจากความเห็นชอบของผู้วิจัยกับผู้เรียนและผู้วิจัยกับผู้เรียนร่วมกันพร้อมกับระบุตัวเสริมแรง จากนั้นผู้วิจัยและผู้เรียนลงชื่อในใบสัญญา หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามที่สัญญาไว้ คือ ผู้เรียนส่งงานครบและตรงต่อเวลา ผู้วิจัยก็จะให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน

2.2) บันทึกผลการส่งงานของนักเรียน เมื่อมีการใช้สัญญาเงื่อนไข

2.3) พิจารณาการให้คะแนนจากบันทึกผลการส่งงานของนักเรียน

2.3.1) เกณฑ์การพิจารณาการให้คะแนน

- การส่งงานตรงเวลา
- ทำงานถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

2.3.2) พิจารณาตรงตามเกณฑ์การพิจารณานักเรียนรับคะแนนความประพฤติคนละ 20 คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยของนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติในการหาร้อยละ โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของการส่งงานของนักเรียนตรงเวลา} = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา x 100}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$$

$$\text{ร้อยละของการส่งงานของนักเรียนไม่ตรงเวลา} = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ส่งงานไม่ตรงเวลา x 100}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$$

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ค่าสถิติพื้นฐานจากการวิจัยได้แก่ ค่าสรุปที่ได้จากการส่งงานตรงเวลา ไม่ตรงเวลา ก่อน และหลังการใช้สัญญาเงื่อนไข และค่าร้อยละที่สรุปได้จากการส่งงานตรงเวลา และไม่ตรงเวลา
ก่อนและหลังการใช้สัญญาเงื่อน ปรากฏดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา – ไม่ตรงเวลาก่อนและหลังการใช้สัญญาตามเงื่อนไข

งานครั้งที่ 1	ก่อนการใช้สัญญาเงื่อนไข		หลังการใช้สัญญาเงื่อนไข	
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา
1	16	9	20	5
2	15	10	21	4
3	13	12	21	4
เฉลี่ย	15	10	21	4

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าร้อยละของการส่งงานตรงเวลา – ไม่ตรงเวลาก่อนและหลังการใช้สัญญาตามเงื่อนไข

งานครั้งที่ 1	ก่อนการใช้สัญญาเงื่อนไข		หลังการใช้สัญญาเงื่อนไข	
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา
1	64.00	36.00	80.00	20.00
2	60.00	40.00	84.04	15.96
3	52.00	48.00	84.04	15.96
เฉลี่ย	60.00	40.00	84.04	15.96

จากตารางแสดงผลการส่งงานตรงเวลา – ไม่ตรงเวลาก่อนและหลังการใช้สัญญาเงื่อนไขพบว่า ก่อนการใช้สัญญาเงื่อนไข นักเรียนส่งงานตรงเวลา เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 60.00 ไม่ตรงเวลาเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 40.00 หลังการใช้สัญญาเงื่อนไขนักเรียนส่งงานตรงเวลา เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ84.04 ไม่ตรงเวลา เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 15.96 โดยก่อนากรใช้สัญญาเงื่อนไข นักเรียนส่งงานตรงเวลามากที่สุดในชิ้นงาน ที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 64.00 และส่งงานตรงเวลาน้อยที่สุดในชิ้นงานที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.00 สำหรับหลังการใช้สัญญาเงื่อนไข นักเรียนส่งงานตรงเวลาเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ84.04 ไม่ตรงเวลา คิดเป็นร้อยละ 15.96 โดยหลังการใช้สัญญาเงื่อนไข นักเรียนส่งงานตรงเวลามากที่สุดในชิ้นงานที่ 2 และ 3 คิดเป็นร้อยละ 84.04 และส่งงานตรงเวลาน้อยที่สุดในชิ้นงานที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 80.00

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้สัญญาเงื่อนไขปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้วิจัยรายผลตามสมมติฐานดังนี้ สมมติฐานกล่าวว่า การใช้สัญญาเงื่อนไขมีผลต่อความรับผิดชอบในการส่งงานตรงเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/14 โรงเรียนสตรีศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานตรงเวลาสูงขึ้นหลังจากการใช้สัญญาเงื่อนไข ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำการใช้สัญญาเงื่อนไขมาใช้ ซึ่งเป็นการนำเทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยนักเรียนและผู้วิจัยได้ทำข้อตกลงร่วมกันโดยร่างเป็นสัญญาขึ้นมา และระหว่างกับครูร่วมกันสร้างแรงจูงใจและบทลงโทษเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญา ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองและมีความผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงตามสัญญา แต่ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามสัญญา นักเรียนก็จะถูกลงโทษตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549 :207) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ถูกปรับพฤติกรรมได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีกว่าการที่คนอื่นมาเป็นผู้ดำเนินการ โดยที่ตนเองไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการที่ผู้ถูกปรับพฤติกรรมเป็นผู้วางเงื่อนไขทั้งการเสริมแรงและการลงโทษ ทำให้เขาสามารถยอมรับเงื่อนไขได้ดีกว่าการที่ผู้อื่นเป็นผู้กำหนด ซึ่งทำให้นักเรียนมีความต้องการที่จะปฏิบัติตามมากกว่าที่จะถูกบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นิตยา ด้วงเรือง (2540 : 30 – 43) ทำการเปรียบผลของการใช้การควบคุมตนเองกับการใช้สัญญาเงื่อนไขเพื่อลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิปูนสังฆรักษ์ประชาอุทิศ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราชผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลงที่ระดับนัยสำคัญ .01 สอดคล้องกับดวงแข ณ สงขลา (2534 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบผลการใช้การเสริมแรงทางสังคมและการใช้สัญญาเงื่อนไข ที่มีต่อระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางสังคมและนักเรียนได้รบการใช้สัญญาเงื่อนไข มีระเบียบวินัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำการปรับพฤติกรรมโดยการใช้สัญญาเงื่อนไขไปใช้กำหนดพฤติกรรมนักเรียนเป็นกลุ่ม
2. ควรมีการปรับพฤติกรรมโดยการใช้สัญญาเงื่อนไขไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่นโดยเลือกให้เหมาะสมกับระดับและวัย
3. ควรมีการนำการปรับพฤติกรรมโดยการใช้สัญญาเงื่อนไขไปใช้กับในพฤติกรรมอื่นๆ เช่นการส่งเสียงดังในชั้นเรียน การก่อกวนเพื่อนในชั้นเรียน การนอนหลับในระหว่างเรียน เป็นต้น